

ת"פ 3456/12/15 - מדינת ישראל נגד דוד אדם רחימה

בית משפט השלום בנצרת

26 דצמבר 2017

ת"פ 3456-12-15 מדינת ישראל נ' רחימה

פל"א 224027/15

בפני: כב' השופטת הבכירה-לילי יונג-גפר
המאשימה מדינת ישראל

נגד
הנאשם דוד אדם רחימה

נוכחים:

מטעם המאשימה - עו"ד נחמה כשר

מטעם הנאשם - בעצמו ועו"ד רויטל סבג-שקד

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב האישום, בעבירה של גידול סם מסוכן.
2. מכתב האישום עולה כי בתאריך 25.5.15, סמוך לשעה 11:30, גידל הנאשם במקומות שונים בביתו במושב בית שער, סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל נטו של 118.86 גרם. לצורך גידול הסם וייבושו נעזר הנאשם במתקן ובארון שיועדו לצורך כך, וכן במאוורר ובתאורה מתאימה.
3. הודאתו של הנאשם בעובדות כתב האישום נמסרה במסגרת הסדר טיעון, לפיו הנאשם יופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן, וככל שהתסקיר יהיה חיובי תעתור התביעה להטלת 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ואילו ההגנה תטען באופן חפשי.

תסקירי קצין המבחן

4. מן התסקיר מיום 27.7.16 עולה כי הנאשם, בן 25, רווק ללא הרשעות קודמות, המתגורר כיום בבית אמו בזיכרון יעקב, עובד בתחום החקלאות במושב עופר ומנהל אורח חיים דתי. התסקיר מפרט את נסיבות חייו של הנאשם הכוללות קשיים משפחתיים ואישיים שונים, אך לא קיצוניים בחומרתם.

עמוד 1

5. לדברי הנאשם בגיל צעיר אובחן כבעל בעיות קשב וריכוז וטופל בריטלין לתקופה ממושכת. לאחר סיום לימודיו התגייס לצבא ושירת חצי שנה בלבד, אז שוחרר מטעמי בריאות. בהמשך, עבד 3 שנים בתחום הגינון והחקלאות, כאשר לסירוגין טייל ממושכות בחו"ל.

בשלושת החודשים האחרונים עובד בחקלאות אורגנית והנו שבע רצון מעבודתו.

6. באשר לשימוש בחומרים ממכרים מסר הנאשם כי לאחר שחרורו מהצבא החל בהתנסויות בודדות בשימוש בגראס, אך במהלך הטיול למזרח הרחוק החל בשימוש אינטנסיבי כחלק מהווי חברתי וכנורמה מקובלת שם. עם חזרתו לארץ המשיך את השימוש מתוך הרגל ורצון. כיום, שלל הנאשם שימוש קבוע בגראס ושיתף כי מעשן לעיתים רחוקות. לדבריו, ההליך המשפטי הרתיעו ושיקף את לו את ההשלכות האפשריות על עתידו.

הנאשם זומן שלוש פעמים לבדיקות שתן, כאשר לשתיים הראשונות לא הגיע והשלישית הצביעה על ניקיון משרידי סם.

7. הנאשם קיבל אחריות לביצוע העבירה. לדבריו, החל לגדל קנאביס על מנת להקל על הוצאותיו כתוצאה מהשימוש האינטנסיבי. הוא ביטא הבנה כי התנהגותו מהווה עבירה על החוק ומודעות לבעייתיות בהשלכותיה, הן ברמה האישית והן ברמה החברתית.

8. שירות המבחן התרשם מצעיר נורמטיבי המתמודד עם חוויות רגשיות מעברו, כאשר רקע זה מהווה בסיס לשימוש בסמים כאורח חיים קבוע. שירות המבחן המליץ לנאשם להסתייע בהליך טיפולי שיסייע לו להתמודד עם קשייו הרגשיים ללא סמים, בכדי למזער את הסיכון לחזרה לשימוש בחומרים ממכרים במצבים של משבר רגשי בעתיד, אך הנאשם התנגד להפנייתו לטיפול במסגרת היחידה לטיפול בנפגעי סמים.

9. שירות המבחן העריך כי ללא הליך טיפולי, הסיכון להישנות עבירה של שימוש בסמים הנו גבוה, כאשר הסיכון לגידול סמים קיים אולם ההרתעה אותה חווה נוכח ההליך המשפטי מהווה גורם מפחית סיכון.

לפיכך, נמנע שירות המבחן ממתן המלצה טיפולית, והמליץ להטיל על הנאשם עונש מאסר קצר שניתן לריצוי בעבודות שירות, לצד הטלת עונש מותנה.

עוד נמסר כי חרף גילו הצעיר של הנאשם לא התרשם שירות המבחן מקיומם של התנאים להמלצה על אי הרשעה, הן בהיבט הסיכון להישנות העבירות והן בהיבט הפגיעה בעתידו המקצועי.

10. בתסקיר משלים מיום 27.9.17 נמסר כי בתקופת הדחייה נעשו ניסיונות רבים ליצור קשר עם הנאשם, ללא הצלחה. בשיחה שהתקיימה עמו לבסוף מסר כי הוא ממשיך לעבוד בתחום הגינון כשכיר, מתגורר בשכירות בזיכרון יעקב, שלל שימוש בסמים בשנה האחרונה, וכן תיאר כי עובר תהליך של התחזקות בדת. בשנה האחרונה, לדבריו, חווה תחושה של מיצוי עצמי נוכח החיבור לדת וכן לדבריו הצליח להיגמל סופית משימוש בסמים ולייחס משמעות אחרת לחייו. כן לדבריו אורח חייו מסייע לו להימנע ממצבי סיכון שאפיינו את חייו בעבר.

הנאשם שלל צורך טיפולי, ותיאר את הסתבכותו בעבירה כמשקפת אורח חיים קודם.

לפיכך, נמנע שירות המבחן ממתן המלצה טיפולית, ושב על המלצתו בדבר הטלת עונש מאסר קצר שיהיה ניתן לריצוי בעבודות שירות, לצד ענישה מותנית.

טיעוני הצדדים לעונש

11. התובע טוען כי מתחם הענישה ההולם לעבירות שביצע הנאשם נע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות, לבין 18 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים, וביקש להטיל על הנאשם עונש שהוא ברף האמצעי של המתחם, בצירוף מאסר על-תנאי, התחייבות ופסילה. לטענתו, פגעו מעשי הנאשם בביטחון הציבור, וכי הפסיקה עמדה על הצורך במיגור נגע הסמים. אמנם, מדובר בכמות קטנה של סמים, אך עבירת הגידול הנה בחומרה יתרה ממצב של החזקתם בלבד, שכן לה פוטנציאל להפקת הסם ולסחר בו. עוד נטען כי הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות מלמדות כי קיים סיכון גבוה להישנות העבירות.

12. ב"כ הנאשם טענה כי מדובר בנאשם אשר זוהי הסתבכותו הראשונה בפלילים, אשר הודה בהזדמנות הראשונה וחסך מזמנו של בית-המשפט. העבירה בוצעה בשנת 2015 ומאז ועד היום לא הסתבך הנאשם בביצוע עבירות נוספות. מדובר באדם שערך שינוי בחייו, התחזק מבחינה דתית, החל בדרכו המקצועית ומקפיד על ניקיון מסמים. שירות המבחן ערך לנאשם בדיקת סמים שנמצאה נקייה.

עוד הוסיפה כי העדר ההמלצה הטיפולית מצד שירות המבחן נובע מהעדר נזקקות טיפולית של הנאשם אשר דיווח לשירות המבחן כי אינו עושה יותר שימוש בסמים.

לבסוף טענה נוכח הנסיבות ראוי לשקול הימנעות מהרשעתו בדיון, נוכח ההשלכות שעשויות להיות להרשעה פלילית לגביו.

13. הנאשם עצמו אמר בבית-המשפט כי חלפו שנתיים מאז המקרה במהלכן ערך שינוי בחייו והוא היום במקום אחר, והביע צער.

דיון

14. בסעיף 40 ג' (א) לחוק העונשין תשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"), נקבע כי בקביעת מתחם העונש ההולם את מעשי העבירות שביצע הנאשם, בהתאם לעיקרון המנחה הקבוע בסעיף 40 ב' לחוק, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

15. הערכים החברתיים המוגנים הנפגעים כתוצאה ממעשי הנאשם הנם הגנה על שלום הציבור מפגיעתם של סמים מסוכנים, אף כאלה המוגדרים "קלים", ומניעת הפצתם. חומרתן של עבירות הסמים ידועה היא ולא אחת קבע בית המשפט כי לא ניתן להתעלם מהחומרה ומהחובה המוטלת עלינו כמערכת וכחברה להיאבק בנגע הסמים.

בע"פ 6029/03 מדינת ישראל נ' שמאי נקבע כי בעבירות סמים נסוגים השיקולים האישיים של העבריין מפני שיקולי הנזק הקשה שהשימוש בסם מביא על המשתמשים בו.

בע"פ 2000/06 מדינת ישראל נ' ויצמן נקבע כי המאבק בנגע הסמים צריך להיות מכוון גם כלפי סם הנחשב "קל":

"אכן, הסם לגביו נעברו העבירות בהן הורשעו המשיבים נחשב סם "קל". יחד עם זאת, סם מזיק הוא והמחוקק מצא לאסור השימוש בו בפקודה. מקובלת עליי עמדת המדינה כי אין להקל ראש בעבירות הנוגעות לסמים המוגדרים כ"קלים". המאבק בנגע הסמים צריך להיות מכוון גם נגד השימוש בסמים קלים, ובפגיעתם של אלה ביחידים ובחוסנה של החברה כולה אין להמעיט".

מדיניות הענישה הנוהגת

16. בעבירות של ייצור, הפקה והכנה של סם מסוכן, השיתו בתי המשפט על ערכאותיהם השונות, עונשים מגוונים, הכל בכפוף לנסיבות ביצוע המעשים, לרבות סוג וכמות הסם, ובנסיבות האישיות של העבריין, לרבות עבר פלילי.

כדוגמא, מופנית שימת הלב לע"פ 2194/14 בן שמעון נ' מדינת ישראל; רע"פ 6987/13 אברמוב נ' מדינת ישראל; רע"פ 5177/14 זוארץ נ' מדינת ישראל; ע"פ 170/07 מטיס נ' מדינת ישראל; עפ"ג (מח' ת"א-יפו) 12819-11-15 מדינת ישראל נ' בן צבי; עפ"ג (מח' ת"א-יפו) 46572-03-15 מדינת ישראל נ' זרובסקי; ת"פ (ראשל"צ) 29504-09-13 מדינת ישראל נ' זרקון; ת"פ (ראשל"צ) 38095-07-13 מדינת ישראל נ' אדרי.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירות

17. העבירה המיוחסת לנאשם הנה עבירה חמורה. הנאשם גידל במקומות שונים בביתו מספר שתילי קנאביס, שמשקלם נטו הנו 118.86 גרם. לשם כך נעזר הנאשם במתקן ובארון שיועדו לצורך כך, וכן נעזר במאוורר ובתאורה המותאמים לצורך גידול הסם.

מעשי הנאשם דרשו תכנון מוקדם ורכישת ידע מתאים.

18. יצוין, כי מדברי הנאשם בשירות המבחן עולה כי נהג לצרוך באותה תקופה את סם הקנביס באופן תדיר ואין חולק כי גידל את הסם למטרה של צריכה עצמית בלבד.

19. נוכח המפורט, מתחם הענישה ההולם למעשה העבירה בנסיבותיו נע בין מאסר על תנאי ל-12 חודשי מאסר בפועל.

שאלת ההרשעה

20. הכלל הקבוע בחוק והנקוט על ידי בתי המשפט מחייב הרשעתו של מי שנקבע כי ביצע עבירה, אלא במקרים חריגים ומיוחדים אשר בהם מוצא בית המשפט כי אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם כתוצאה מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה.

21. בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל פ"ד נב(3), 337, 339-340 (1997), המהווה עד היום הלכה מנחה בעניין זה נקבע על ידי כב' השופטת דורנר כי הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני גורמים: האחד - על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, והשני - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים.

יפים לענייננו דבריה של השופטת א' פרוקצ'יה בע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.2007):

"המשפט מניח, כי במורכבות החיים האנושיים על תהפוכותיהם, בהשתקפותם בהליך הפלילי, עשויים להיווצר מצבים קיצוניים אשר אינם מתאימים להחלת העקרון העונשי הרחב, המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת אשמה. במצבים חריגים מיוחדים ויוצאי דופן, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי, נתון בידי בית המשפט הכח להחליט כי, חרף אשמתו של הנאשם, הוא לא יורשע בדיון."

22. באשר לשיקולים שינחו את בית המשפט באם להימנע מהרשעת נאשם קבע כב' השופט סולברג בע"פ 5985/13 הראל אבן נ' מדינת ישראל (2.4.14) את הדברים הבאים:

"בפסיקת בית משפט זה נמנו שיקולים ונקבעו מבחני-משנה על מנת להדריך ולכוון את שיקול הדעת אם ראוי להימנע מהרשעת אדם שאשמתו הוכחה. מחד גיסא, שיקולי שיקום המתמקדים בנסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם, כגון: עברו הפלילי והסבירות כי ישוב ויעבור עבירות; האם העבירה מלמדת על דפוס התנהגות כרוני של הנאשם או שמדובר בהתנהגות מקרית ויחידה; נסיבות ביצוע העבירה; מעמדו ותפקידו של הנאשם, והקשר בין העבירה לבין אלה; השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי; יחסו של הנאשם כלפי העבירה, קרי, האם לקח אחריות והתחרט על ביצועה; משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם; גילו, מצבו האישי והבריאותי ועוד. מאידך גיסא, ניצבים שיקולים שבאינטרס הציבורי, כגון: טיב העבירה וחומרתה; מידת פגיעתה באחרים; הרציונאל שבבסיס הכלל המחייב הרשעה; המסר החברתי ועוד (הלכת כתב, עמוד 344; עניין לאופר, פסקאות 9-11). הנטל הוא על הנאשם המבקש להימנע מהרשעתו לשכנע כי מן הראוי לחרוג בעניינו מדרך הכלל, וכי שיקולי השיקום האינדיבידואליים גוברים במידה רבה על שיקולי האינטרס הציבורי (ע"פ 7211/04 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 7 (13.3.2006))."

23. מגמת בית המשפט העליון הינה, איפוא, גם כיום, להותיר את אי ההרשעה כ"חריג שבחריגים" ובהקשר זה ראו את רע"פ 7109/14 סייג נ' מדינת ישראל (20.11.14), רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.14), רע"פ 5100/14 מסארווה נ' מדינת ישראל (28.7.14), ע"פ 4070/14 פלונית נ' מדינת ישראל (17.6.14), רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל (10.6.14), רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל (24.4.14), רע"פ 1623/14 ג'בארה נ' מדינת ישראל (1.4.14), ע"פ 111/14 פלוני נ' מדינת ישראל (1.4.14).

24. במקרה דנן, לא מצאתי נסיבות יוצאות דופן אשר יצדיקו את ביטול הרשעתו של הנאשם. ראשית, אין להקל ראש באשר לחומרת עבירות גידול הסמים ולשדר מסר סלחני מוטעה כלפי מעשים מן הסוג דנן. שנית, הנאשם לא הניח, אף לא ראשית ראייה, לפגיעה כלשהי בסיכוי השיקום שלו לעתיד, בעיסוקו או בתכניותיו לעתיד, בוודאי לא לפגיעה קונקרטיית ומשמעותית. נהפוך הוא, הנאשם דיווח על כך שהפסיק את השימוש בסמים, הנו עובד לפרנסתו בתחום עיסוקו, מתחזק באמונתו ומקיים אורח חיים מתפקד ונורמטיבי. שירות המבחן אף הוא בחן את שאלת ההרשעה והגיע לכלל מסקנה כי אין מתקיימים בנאשם הקריטריונים להמלצה על הימנעות מהרשעה בדיון, הן מבחינת הסיכון הנשקף ממנו והן מבחינת הסיכון לפגיעה בעתידו.

אם כך, לא הוכח כי ייווצר יחס בלתי סביר בין הרשעתו בעבירה ובין חומרת המעשים.

גזירת העונש המתאים

25. בגזירת העונש המתאים לנאשם שבפניי וכקבוע בסעיף 40 יא' לחוק, יש מקום להתחשב בנסיבותיו האישיות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות. נסיבות אלו נלמדות מטיעוני הצדדים לעונש ומתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו.

26. הנאשם, בן 25, הודה בכתב האישום במסגרת הסדר טיעון בהזדמנות הראשונה, ובכך תרם לחיסכון בזמן ציבורי. הודאתו משקפת נטילת אחריות למעשים.

27. אין לחובת הנאשם הרשעות קודמות בפלילים. את העבירה ביצע הנאשם לפני למעלה משנתיים, ומאז לא הסתבך בביצוע עבירות נוספות, ובדיקת שתן שמסר נמצאה נקיה.

28. כעולה מתסקירי שירות המבחן מדובר בצעיר העורך מאמצים לקיים אורח חיים תקין, ומקפיד על יציבות תעסוקתית, אשר נוכח קשייו הרגשיים ולאחר ששהה תקופה ממושכת במזרח הרחוק, החל לעשות שימוש תדיר בקנאביס. בפני שירות המבחן הביע הנאשם הבנה לפסול שבמעשיו ולהשלכות השימוש בסם, הן מהבחינה האישית והן מהבחינה החברתית. הנאשם ציין בפני שירות המבחן כי החליט להפסיק את השימוש בסם, ובדיקת שתן אחת שנמסרה נמצאה נקייה.

29. במהלך תקופת הדחייה נמסר כי הנאשם חווה תהליך של התחזקות בדת, וכי כיום אינו עושה עוד שימוש בסמים, אך בדיקת שתן לא בוצעה. הנאשם שלל צורך בנזקקות טיפולית ורצון להשתלב בטיפול המיועד לנפגעי סמים, ולפיכך נמנע שירות המבחן ממתן המלצה טיפולית לגביו.

30. שירות המבחן סבור כי קיים סיכון להישנות עבירה של שימוש בסמים, בהעדר טיפול, לרבות הסיכון לגידול סמים, אולם מאידך, ההרתעה אותה חווה הנאשם נוכח ההליך המשפטי מהווה גורם מפחית סיכון.

31. אין לנאשם עבר פלילי, חלפו כשנתיים וחצי מאז ביצוע העבירות, והנאשם הודה במיוחס לו ונטל אחריות למעשיו.

נוכח דיווחי הנאשם על הפסקת השימוש בסמים, מאמציו לחזור למוטב, תפקודו הנורמטיבי בדרך-כלל, ראיתי מקום לגזור עליו עונש העומד ברף התחתון של מתחם הענישה ההולם, ולגזור עליו עונשים מותנים, בצירוף קנס כספי שיהווה מענה עונשי מוחשי ומיידי לחומרת המעשים.

32. בשולי גזר הדין אציין כי נוכח עמדת התביעה ביקשתי מן הממונה על עבודות השירות להגיש חוות דעת בעניינו של הנאשם, אך זה לא התייצב בפני הממונה על אף שזומן לשלושה מפגשים. לאחר ששקלתי את הנתונים והטיעונים כפי שפורטו לעיל, הגעתי למסקנה כי מן הנימוקים שפורטו לעיל, אין מקום לגזור על הנאשם מאסר בפועל, וממילא אין טעם לשוב ולהפנות את הנאשם לממונה על עבודות השירות.

לאור האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם עונשים כדלקמן:

א. מאסר על-תנאי של 6 חודשים, והתנאי הוא כי לא יעבור במשך 3 שנים מהיום עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע.

ב. מאסר על-תנאי למשך 3 חודשים, והתנאי הוא כי לא יעבור במשך 3 שנים מהיום עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים מסוג עוון.

ג. קנס בסך 5,000 ₪, או 50 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל מיום 1.2.18.

במידה ותשלום כלשהו לא ישולם במועדו, תעמוד יתרת הקנס כולו לפירעון מיידי.

זכות ערעור תוך 45 יום.

המוצגים - סמים וציוד, להשמדה.

ניתן והודע היום ח' בטבת התשע"ח, 26/12/2017 במעמד הנוכחים.

לילי יונג-גפר, שופטת בכירה

הוקלדעלידיחגיתסעדון